

Kiinteistöillä havaittujen jätteenkuljetusta koskevien haasteiden ja puutteiden tapauskohtainen käsittely jätehuoltoviranomaisessa

JLTK 20.02.2024 § 5
144/11.01.06.00/2024

Valmistelija Jätehuoltoinsinööri Pirkko Räikkönen, 044 417 4612,
pirkko.raikkonen@savonlinna.fi

Selostus Kierrätysyhtiö Rippeestä on ilmoitettu heinäkuusta 2023 asti järjestämässään jätteenkuljetuksessa havaitsemistaan työturvallisuusriskeistä tapauskohtaisesti, ja monessa kohteessa on pyydetty tekemään katselmus viranomaisen toimesta. Tällaisilla seurantapyyntöillä ja niiden perusteella tehtävien katselmusten työllistävä vaikutus on merkittävä, huomioiden jätehuoltoviranomaisen käytössä olevat henkilöresurssit ja se, että katselmuksilla on ollut mukana myös jätehuollon valvontaviranomainen. Katselmuksille on pyydetty viranomaisen lisäksi kiinteistön haltija tai hänen edustajansa, sekä kohteessa toimiva Rippeen urakoitsija. Jätehuoltoinsinööri on laatinut muistiot jokaisesta katselmuksesta (muistiot oheismateriaalina).

Monessa kohteessa riittää, että katselmuksella todetaan havaitut riskit ja sovitaan suoraan Rippeen ja kiinteistön haltijan tai hänen edustajansa välillä toteutettavista toimenpiteistä. Tällöin toimenpiteet toteutetaan palveluntarjoajan ja kiinteistön haltijan välillä sovitusti, eikä viranomaiselta vaadita lisätoimenpiteitä. Joissain tapauksissa Rippee ja kiinteistön haltija tai hänen edustajansa eivät pääse yhteisymmärrykseen tarvittavista ja toteutettavista toimenpiteistä.

Jätehuollon järjestämistehtävän toteuttamiseksi kunnan jätehuoltoviranomaisen on seurattava kiinteistöjen liittymistä kunnan järjestämään jätehuoltoon sekä kiinteistöittaisen jätteen kuljetuksen järjestämistä. Jos seurannassa ilmenee tarve puuttua havaittuun laiminlyöntiin, asiassa tarvittavat valvontatoimet, kuten hallintopakon käyttö kuuluvat valvontaviranomaisen tehtäväksi. Laiminlyönnin havaitessaan jätehuoltoviranomainen voi kehottaa jätteen haltijaa korjaamaan toimintansa lainmukaiseksi, mutta vain valvontaviranomaisella on oikeus antaa määräyksiä toiminnan oikaisemiseksi.

Jos kiinteistöllä tehdyn katselmuksen perusteella Kierrätysyhtiö Rippee ja kiinteistön haltija eivät pääse yhteisymmärrykseen toteutettavista toimenpiteistä:

1. Kunnan jätehuoltoviranomainen antaa kehotuksen toiminnan korjaamiseksi määräpäivään (30 pv) mennessä. Mikäli valvontaviranomainen katsoo havaitun laiminlyönnin korjaamisen kiireelliseksi tai on muita erityisiä syitä, voidaan jätehuoltoviranomaisen kehoitus jättää valvontaviranomaisen suostumuksesta tai vaatimuksesta väliin ja siirtyä suoraan kuulemiseen ja veloitteen asettamiseen.
2. Määräajan päättymisen jälkeen, jos toimenpiteitä ei ole tehty eikä lisäaikaa pyydetty, jätehuoltoviranomainen siirtää asian jätehuollon valvontaviranomaisen ratkaistavaksi.

Jätehuollon valvontaviranomaiset valvovat muun muassa jätelaissa ja sen nojalla annetuissa valtioneuvoston asetuksissa erikseen säädettyjen kieltojen ja velvollisuuksien noudattamista, kunnan jätehuoltomääräysten noudattamista sekä kunnan jätehuollosta vastuussa olevien ja jätehuollon eri tehtäviä toteuttavien toimintaa. Paikallisissa tehtävissä valvontavastuu jää käytännössä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Jätteen keräystoimintaa valvoo kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Jätelain 125 §:n perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi toimittamansa tarkastuksen nojalla antaa muuta kuin ympäristöluvanvaraista toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen, joka on tarpeen roskaantumisen ehkäisemiseksi tai jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi. Määräyksen on oltava kohtuullinen ottaen huomioon toiminnan luonne ja roskaantumisen tai muiden haittojen merkittävyys.

Jätelain 126 §:n perusteella valvontaviranomainen (kunnan ympäristönsuojeluviranomainen) voi:

- 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä taikka jätteen siirtoasetusta taikka elohopea-asetusta tai sen nojalla annettua säännöstä, jatkamasta tai toistamasta säännösten vastaista menettelyä tai määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa; (24.8.2018/757)
- 2) määrätä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta aiheutunut haitta;
- 3) määrätä jätettä tai tuotetta koskevista väliaikaisista toimista, kuten jätteen tai tuotteen asianmukaisesta varastoinnista tai säilyttämisestä, jätekuorman purkamisen kieltämisestä, jätteen palauttamisesta alkuperäiseen paikkaan tai muista vastaavista toimista, jotka ovat tarpeen 1 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa.

Jätehuoltoviranomainen ei ole valvontaviranomainen. Jätelain 23 §:ssä säädetään, että kunnalle kuuluvista jätelain mukaisista jätehuollon viranomaistehtävistä huolehtii kunnan määräämä kuntalaissa (410/2015) tarkoitettu toimielin (kunnan jätehuoltoviranomainen). Jos kunta on siirtänyt 43 §:n mukaisesti kunnan jätehuollon järjestämiseen liittyvän palvelutehtävän hoidettavaksi kuntien omistamassa yhtiössä, kunnan jätehuoltoviranomaisena toimii yhteistoiminta-alueen kuntien yhteinen toimielin tai näiden perustama kuntayhtymä siten kuin kuntalaissa säädetään. Kunnan jätehuoltoviranomainen voi siirtää jätelaissa tarkoitettua toimivaltaansa viranhaltijalle siten kuin kuntalaissa säädetään. Viranhaltijaan sovelletaan, mitä näitä tehtäviä muutoin hoitavasta viranomaisesta ja muutoksenhausta sen päätöksiin säädetään.

Jätelain 24 §:ssä säädetään, että jätelain mukaisia yleisiä valvontaviranomaisia ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986) tarkoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Ne valvovat jätelain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Valvontaviranomainen käytännössä valvoo myös kunnan jätehuoltoviranomaisen toimintaa.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi siirtää jätelaissa tarkoitettua toimivaltaansa viranhaltijalle siten kuin kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa säädetään. Viranhaltijaan sovelletaan, mitä

näitä tehtäviä muutoin hoitavasta viranomaisesta ja muutoksenhausta sen päätöksiin säädetään. Toimivaltaa ei kuitenkaan voida siirtää viranhaltijalle asiassa, joka sisältää hallintopakon käyttöä.

Esittelijä	Jätehuoltoinsinööri Räikkönen Pirkko
Päätösehdotus	Jätelautakunta päättää, että sen alainen viranhaltija tekee seurantapyynnön perusteella tarvittavan katselmuksen mahdollisuuksien mukaan yhdessä kunnan jätehuollon valvontaviranomaisen kanssa. Katselmuksen perusteella viranhaltija antaa tarvittaessa kehotuksen ja suosituksen toimenpiteistä puutteiden korjaamiseksi selostusosan mukaisesti. Mikäli puutteita ei korjata vapaaehtoisesti, siirretään asia jätehuollon valvontaviranomaisen ratkaistavaksi ja tieto siirrosta saatetaan jätelautakunnalle tiedoksi.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Tiedoksi	Enonkosken tekninen lautakunta Etelä-Savon ELY-keskus Kierrätysyhtiö Rippee Rantasalmen tekninen ja ympäristölautakunta Savonlinnan kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta Sulkavan ympäristö- ja rakennuslautakunta
Toimenpiteet	Jätehuoltoinsinööri